

SAMHÄLLSBYGGNADSENHETEN
Plan
Lisbeth Dahlbäck
Telefon 010-22 49 241
lisbeth.dahlback@lansstyrelsen.se

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkande: Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design

Ku2015/02481/KL

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på att utredningen utgår från ett helhetsperspektiv på området gestaltad livsmiljö. Betänkandet ger en bred bild av perspektivet gestaltad livsmiljö och utmaningarna för området. Dock behöver området begränsas och förtydligas för att möjliggöra en gemensam föreställning om vad begreppet står för.

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att området gestaltad livsmiljö behöver ett stärkt inflytande, men menar att det kan ske utan att en ny myndighet skapas. Länsstyrelsen avstyrker därför förslaget att en ny myndighet skapas.

Enligt utredningen ska en ny politik med perspektivet gestaltad livsmiljö präglas av långsiktighet och kvalitet. Det behöver utredas vidare hur detta ska kopplas till de förändrade regelverk för byggande som diskuteras och även till kravet på snabbare byggprocesser och billigare bostadsbyggande.

Nedan följer Länsstyrelsens synpunkter på betänkandet utifrån kapitelindelningen

Kapitel 3 Språket och begreppen

3.2 En gemensam förståelse

Utredningen har breddat begreppet i gestaltad livsmiljö jämfört med Framtidsformer, som är det nu gällande handlingsprogrammet för arkitektur, form och design. Det har en tydlig koppling till en fysisk form/ ett fysiskt uttryck. I det breddade begreppet ingår även servicedesign, som innebär utformningen av tjänster av olika slag. Med en så vid tolkning av området blir det diffust. Länsstyrelsen anser därför att området gestaltad livsmiljö behöver begränsas och förtydligas för att möjliggöra en gemensam föreställning om vad begreppet står för.

Kapitel 6 – Nya mål för arkitektur- form och designpolitiken utifrån perspektivet gestaltad livsmiljö

6.2 Gällande mål och bakgrund

De nya målen behöver stämmas av mot de nationella miljömålen och kulturmiljömålen. Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning att risken är stor att särskilda miljömål inom ramen för nya mål på området arkitektur, form och design skulle kunna uppfattas som överlappande och onödigt komplexa.

6.4 Förslag till nya nationella mål för arkitektur-, form och designpolitiken

Ett inkluderande och demokratiskt samhälle med tillgång till goda livsmiljöer, såväl enskilda som gemensamma

I beskrivningen av delmålet framförs vikten av en socialt hållbar nationell, regional och lokal samhällsplanering för att stärka sambandet inom och mellan tätorter och landsbygd. Kopplingen till planprocessen är i sammanhanget väsentlig. Länsstyrelsen anser att utredningar, förslag och diskussioner kring en effektivare planprocess allt för sällan berör begreppen arkitektur, form och design. Arkitektur, form och design handlar inte bara om enskilda byggnadsverk, utan även om landskap och hur det vi bygger samverkar med sin omgivning. Då behövs anpassning och hänsynstagande till regionala och lokala strukturer. Samspelet mellan de nya målen och plan- och bygglagstiftningen behöver utredas vidare.

I beskrivningen för delmålet lyfter utredningen särskilt att barnperspektivet tydligare ska föras in i samhällsplaneringen. Länsstyrelsen delar utredningens syn, men saknar förslag som leder till att detta realiseras i praktiken.

Kapitel 7 – Myndigheten för Gestaltad livsmiljö

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att en ny myndighet skapas. Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att området gestaltad livsmiljö behöver ett starkt inflytande, men menar att det kan ske utan att en ny myndighet skapas. Länsstyrelsen anser att Boverket bör få en tydligare roll i det nationella arbetet rörande arkitekturfrågor i och med sitt ansvar för samhällsplanering, byggande och boende. Statens Centrum för arkitektur och designs (ArkDes) uppgift att arbeta på såväl nationell, som regional och lokal nivå behöver förtydligas.

Kapitel 8 - Det offentliga och insatser inom arkitektur, form och design

Länsstyrelsen delar uppfattningen att det offentliga ska agera förebild. Staten har en viktig roll. Kommunerna har stort ansvar för utformningen av våra livsmiljöer. Att stärka arkitekturens roll i kommuner och landsting är därför en nyckelfråga.

Länsstyrelsen anser att detta borde getts större utrymme samt att konkretare förslag till genomförande tas fram.

8.5.4 En fond för stöd till utvecklingsinsatser inom arkitektur, form och design

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget och ser ett stort behov av att en utredning kring uppbyggnad av en sådan fond påbörjas snarast.

8.5.10 Kommuner och regioner ska stimuleras att ta fram program för arkitektur, form och design

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att stimulera kommuner och regioner att ta fram program för arkitektur, form och design. I detta sammanhang är det viktigt att lyfta det historiska arvet i olika former som en förutsättning för goda livsmiljöer.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Mino Akhtarzand .
Föredragande i ärendet har varit planhandläggare Lisbeth Dahlbäck

Minoo Akhtarzand

Lisbeth Dahlbäck